

Szakmai beszámoló

A népművészet mint társadalomfejlesztés Kiscsősön

CSSP-RM-25-0002

Az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület – Hunyor Népfőiskola 2003-as megalakulása óta Veszprém megye egyik meghatározó civil szervezetévé nőtte ki magát. Tevékenységi köre – amely népművészet élő hagyományként való továbbadásán alapul – nemcsak a kistérségre, a megyére és a régióra terjed ki, hanem a Kárpát-medencén túlmutató együttműködésekre is (makroszint). Utóbbira talán a legjobb példa a Minden Magyarok Tánca, amely az Országos Táncháztalálkozó és Kirakodóvásár állandó programjaként a diszpróra magyar közösségeit is összefogja. Szervezetünk működésének másik alappillére a helyi beágyazottságú cselekvések adják: az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület – Hunyor Népfőiskola számos kiscsőszi néptáncsoportot, kézműves alkotóközösséget stb. működtet (mikroszint). Ezekbe jellemzően kistelepülési kötődésű emberek járnak, akiknek mindez nemcsak szórakozást jelent, hanem a tanulást, a hasznos elfoglaltságot és a közösséghez való odatartozást is biztosítja. Szervezetünk munkájának minden rétegét itt lehetetlen felsorolni, ugyanakkor már ennyiből is látszik, milyen pótolhatatlan segítség a Csoóri Sándor Alap rendszeres támogatása.

Szervezetünk felfogása szerint a kulturális szolgáltató státus folyamatossága nem jár olyan eredményekkel, amelyek fenntarthatósági szempontokból releváns hatással vannak az itt élők mindennapjaira. A részvétel mint valódi dialogikus viszony ugyanakkor csak akkor alakul ki, ha az egyes tevékenységekben résztvevők mindegyike érzi és meg is tapasztalja, hogy aktív alakítója a folyamatoknak. A támogatási időszakban a fentieknek megfelelően számos alulról jövő kezdeményezést tudtunk támogatni. Ilyen volt például a Bozót Néptáncegyüttes, a Rekettye Néptáncegyüttes, a Csenderes Néptáncegyüttes, a Csalit Néptáncsoport, az Élő Forrás Népdalkör és a Kiscsőszi Férfi Dalárda is. Teljesen új csoportunk, jelesül a citera szakkör résztvevői köre szintén ebbe a paradigmába illeszkedik, amelynek létrejötte nagyban köszönhető a Pannónia Citerazenekar rendszeres kiscsőszi jelenlétének. Az önképzés szándékának kialakítása természetesen nem elég ahhoz, hogy egy csoport tartósan megmaradjon, s éppen ez az a pont, ahol a támogatásra a lehető legnagyobb szükség van. A CSSP-RM-25-0002 azonosítószámú projekt biztosította az elinduláshoz szükséges anyagi forrást.

Jelen projekt támogatott tevékenységhez való hozzájárulását még egy szempontból érdemes vizsgálni: a kulturális sokszínűség akkor tud a leginkább jelen lenni egy térség

mindennapjaiban, ha a különböző irányzatok képviselői egyenrangú félként tekintenek az övükétől eltérő paradigmákra. Mindezt a néphagyományon belül nem is kell különösebben magyarázni, hiszen a Kárpát-medence népművészete releváns példája a fenti elv érvényesülésének. A pályázat indirekt módon éppen ennek a jó gyakorlatnak a terjesztéséhez járult hozzá.

Az Élő Forrás Hagyományörző Egyesület – Hunyor Népfőiskola a projekt keretében több nagyrendezvényt is megvalósított. A sort 2025. szeptemberében az Együttélésben – A Kárpát-medencei emberek és értékek találkozása Kiscsöszön nyitotta (Porteleki Zoltán előadásával, Kiss Balázs és Hetényi-Kulcsár Klára táncoktatásával, lovas felvonulással, lovasbemutatóval, ügyességi versennyel, néptáncgálával, gulyásfőző versennyel, a Népdalkörök Katonadalos Találkozójával), majd 2026. februárjában a Farsangi disznóvágás és hagyományos télbúcsúztató rendezvény következett, amelynek programjában szerepelt táncképzés, farsangi álarcos felvonulás, fellépett a Zagyva Banda, illetve Ferenczi György és az 1-ső Pesti Rackák. Nyáron a Kiscsöszzi Pajtafesztivál és Élő Értékhét a Somló-Ság Kulturális Tengelyén valósult meg, amely Veszprém megye legnagyobb népművészeti fesztiválja. A több mint egy hetes program minden elemét lehetetlen felsorolni, így csak a jelentősebbeket említjük: Kiscsöszzi Értékvásár; Dűvő Zenekar, Fláre Beás, Husztiné Ocskay Rita, Heveder Zenekar, Kákics Zenekar koncertje; szekérmozi; történeti mezőgazdasági kiállítás, cséplőgépes bemutató, néptáncgála stb.

Egyesületünk számos kézműves csoportot működtet. Ide tartozik a fazekas-, a keramikus-, a szövőműhely is, ahogy a kosárfonásról, valamint a bútorfestésről sem szabad megfeledkezni. A Hunyor Regionális Népi Kézműves Alkotóházban tehát az aktuális projektidőszakban is pezsgő szakköri élet zajlott, amelyekhez a résztvevők munkáit bemutató kiállítások szintén kapcsolódtak. Mindezen túl a népzene és a néptánc oktatása ugyancsak folyamatosnak bizonyult: a Kiscsöszzi Férfi Dalárda mellett megalakult a már említett citera szakkör is, ahová mintegy 20 ember jár heti rendszerességgel. A népzenevel és a néptáncal alaposabban megismerkedni akaró réteget tábori körülmények oktattuk, vagyis ismét megrendezésre került a Dűvő Nemzetközi Népzenei Tábor és a Gyakorló Néptáncosok és Táncoktatók Tábora. A két eseményre mintegy 200 fő jelentkezett, akik 6 napig tanulhattak a népművészet kiváló mestereitől. A Fiatal szülők klubja, amely az Élő Forrás Hagyományörző Egyesület – Hunyor Népfőiskola egyik legsikeresebb rendezvénysorozata, a korosztálytól függetlenül a néphagyomány komplex oktatását valósítja meg, beleértve a népzene, a néptáncot, a néprajzot és a népi kézművességet, a projektidőszakban 11 alkalommal került

lebonyolításra. Az egyes alkalmak valódi generációs találkozáshelyként funkcionálnak, javarészt jeles napokhoz és ünnepekhez kapcsolódnak.

Szervezetünk az említett nagy tevékenységekörökön túl aktív szerepet vállalt a megye népművészeti életének szervezésében, illetve a hozzájuk kapcsolódó rendezvények lebonyolításában. Ide az alábbiak tartoznak:

- Rákóczi 350 Gála (Agóra Veszprém);
- Népi Kézműves Alkotóházak országos szakmai konferenciája Kiscsőszön;
- Tiszán innen, Dunán túl Országos Népdaléneklési Minősítő Verseny Veszprém megyei fordulója (Kiscsősz);
- Bakony-Balaton Gasztroünnep;
- Sereglés 2025 (több helyszínen);
- Térségi Téka (több helyszínen).

NEMZETI KULTURÁLIS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM